

23. Η νομοθεσία και η διοίκηση εκσυγχρονίζονται

Οι μακροχρόνιοι πόλεμοι με τους «γείτονες» λαούς δημιουργούν εσωτερικά προβλήματα στην αυτοκρατορία. Ο αυτοκράτορας **Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος** προσπαθεί να τα αντιμετωπίσει με νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

εσωτερικά
προβλήματα
λόγω πολέμων

- Αποδιοργάνωση του στρατού των συνόρων
- Οικονομική αποδυνάμωση του κράτους.
- Χαλάρωση απονομής δικαιοσύνης - μη δίκαιη εφαρμογή των νόμων
- Μικροκαλλιεργητές χάνουν τα κτήματά τους - γίνονται δουλοπάροικοι των «δυνατών».

Λέων Γ΄ ο
Ίσαυρος -
αλλαγές στη
νομοθεσία και
τη διοίκηση

- Χωρίζει την αυτοκρατορία σε «**Θέματα**» (μεγάλες περιφέρειες, που τις διοικούν στρατηγοί).
- Μοιράζει **δωρεάν γη στους Ακρίτες**, με την υποχρέωση να την προστατεύουν.
- **Εκσυγχρονίζει τους παλιούς νόμους**, και τους δημοσιεύει (στα ελληνικά) σε μια συλλογή νόμων, στην «**Εκλογή**».
- ο Ορίζεται ότι «**όλοι οι πολίτες είναι ίσοι** απέναντι στους νόμους και στη δικαιοσύνη».
- Με το «**Γεωργικό Νόμο**» προστατεύονται οι ελεύθεροι γεωργοί και κτηνοτρόφοι.
- **Αφαιρεί τη δημόσια εκπαίδευση από τους κληρικούς** και τους μοναχούς.
- Επιβάλλει **φόρο στα κτήματα των εκκλησιών** και των μοναστηριών.
- **Οι δικαστές υπεύθυνοι για την τήρηση των νόμων.**

αποτελέσματα
μεταρρυθμίσεων

- Ανακούφιση των λαϊκών τάξεων.
- Δυσαρέσκεια πλούσιων, «δυνατών» & μοναχών.

Ερωτήσεις

1. Ποια εσωτερικά προβλήματα δημιούργησαν στο Βυζάντιο οι πόλεμοι με τους γειτονικούς λαούς;
2. Τι έκανε ο αυτοκράτορας για να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα;
3. Ποιες ήταν οι αλλαγές στη **νομοθεσία** και τη **διοίκηση**;
4. Πώς δέχτηκαν οι πολίτες τις μεταρρυθμίσεις του Λέοντα Γ΄ και των διαδόχων του;

Ιστορία Ε΄ Δημοτικού - Ενότητα Ε΄: Η μεγάλη ακμή του Βυζαντινού κράτους
- Κεφάλαιο 23. Η νομοθεσία και η διοίκηση εκσυγχρονίζονται

23. Η νομοθεσία και η διοίκηση εκσυγχρονίζονται

1. Ποια εσωτερικά προβλήματα δημιούργησαν στο Βυζάντιο οι νικηφόροι πόλεμοι με τους γειτονικούς λαούς;

- Αποδιοργάνωσαν το στρατό των συνόρων και των ακριτικών περιοχών.
- Αποδυνάμωσαν οικονομικά το κράτος και στέρησαν την ύπαιθρο από εργατικά χέρια.
- Χαλάρωσαν την απονομή δικαιοσύνης και οι νόμοι δεν εφαρμόζονταν με δίκαιο τρόπο για όλους.
- Στέρησαν από πολλούς μικροκαλλιεργητές τα κτήματά τους και τους μετέτρεψαν σε δουλοπάροικους των «δυνατών».

2. Τι έκανε ο αυτοκράτορας για να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα;

Ο αυτοκράτορας Λέων Γ' ο Ίσαυρος, έκανε πολλές τολμηρές αλλαγές στη νομοθεσία και τη διοίκηση του κράτους.

3. Ποιες ήταν οι αλλαγές στη νομοθεσία και τη διοίκηση;

- Χώρισε την αυτοκρατορία σε μεγάλες περιφέρειες, τα «Θέματα», και όρισε ως διοικητές στρατηγούς, υπεύθυνους για την ασφάλεια της περιοχής τους.
- Μοίρασε δημόσια γη στους γεωργούς των ακριτικών περιοχών, με την υποχρέωση να την καλλιεργούν οι ίδιοι, αλλά και να στρατεύονται για να την προστατεύουν (Ακρίτες).
- Εκσυγχρόνισε τους παλιούς νόμους του Ιουστινιανού, τους προσαρμόσε στις ανάγκες της εποχής και τους δημοσίευσε στην «Εκλογή». (Συλλογή νόμων γραμμένη σε απλή γλώσσα, όριζε ότι: «όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στους νόμους και τη δικαιοσύνη»).
- Με το «Γεωργικό Νόμο» προστάτευσε την περιουσία των ελεύθερων γεωργών και των κτηνοτρόφων και εξασφάλισε καλύτερες συνθήκες ζωής για όσους ζούσαν στην ύπαιθρο.
- Αφαίρεσε από τους κληρικούς και τους μοναχούς τη δημόσια εκπαίδευση και επέβαλε στα εκκλησιαστικά και τα μοναστηριακά κτήματα τον κοινό για όλους φόρο.
- Ανέθεσε την τήρηση των «φιλόανθρωπων» νόμων του στους δικαστές.

4. Πώς δέχτηκαν οι πολίτες τις μεταρρυθμίσεις του Λέοντα Γ' και των διαδόχων του;

Οι λαϊκές τάξεις τις δέχτηκαν με ανακούφιση. Οι πλούσιοι, οι «δυνατοί» και οι μοναχοί δυσαρεστήθηκαν, γιατί τα μέτρα αυτά τους εμπόδιζαν να κερδίσουν περισσότερα.